

Raad, voorjaarsnota 6 juli 2020

Versie 6 juli, BS, definitief

Voorjaarsnota 2020, algemene beschouwing (Ben)

Voorzitter

Onze bijdrage bestaat uit **zes** delen:

- De huidige situatie
- Ons afwegingskader, toetsingscriteria
- Overwegingen na de eerste besprekingen in de commissie
- Onze centrale boodschap
- Onze alternatieve voorjaarsnota-voorstellen
- Afsluitende conclusie

De huidige situatie

Het is een open deur te zeggen dat we nu een bijzondere tijd meemaken:

De corona-pandemie dwingt ons tot ingrijpende aanpassingen aan ons leven, terwijl we al te maken hadden met de klimaat-, energie- en biodiversiteits-crisis, waardoor het gangbare economisch denken op losse schroeven staat.

We worden op ons zelf teruggeworpen, thuis en in de directe omgeving en we kunnen en moeten minder. Dat geeft enerzijds ruimte voor reflectie en genieten van schonere lucht en minder geluidsoverlast, maar anderzijds is er ook meer eenzaamheid. Bovendien levert het in een aantal sectoren en bij kleine zelfstandigen onzekerheid over inkomsten en dus zorgen over het dagelijks leven. Schrijnende situaties, waarvan we het effect nog lang zullen merken.

De voorjaarsnota geeft nog geen zicht op effecten uit de Corona-crisis op de gemeentelijke begroting en gemeentelijke activiteiten en dat kan ook nog niet. We snappen dat en gaan ervan uit dat die effecten goed apart inzichtelijk gemaakt worden en dat daar wel voldoende compensatie vanuit het Rijk voor komt. Het relatieve voordeel is dat we niet te maken hebben met belastingderving vanuit parkeergelden, toeristenbelasting of terrasjesbelasting, want die heffen we niet.

Wat zien we nu voor Westervoort en de voorliggende voorjaarsnota?

- We hebben een mooi dorp, waar het goed toeven is;
- We beseffen eens te meer dat de wereld buiten Westervoort heel groot is, die zeer veel invloed op ons heeft;
- We zien stijgende lasten, die we als gemeente niet in de grip hebben, waar we weinig invloed op hebben en die te weinig gecompenseerd worden;
- We zien een manmoedige poging om met stevige bezuinigingen zelf de financiële problemen het hoofd te bieden, maar of we zo Westervoort gezond houden is zeer de vraag;

Afwegingskader voor voorjaarsnota:

Voorzitter

Ons afwegingskader ontleen we natuurlijk aan ons verkiezingsprogramma "Groener en Socialer" en komt voor deze voorjaarsnota neer op de volgende vijf punten, waar we de voorstellen aan getoetst hebben:

1. We kijken naar het lange termijneffect. Maatregelen zijn zoveel mogelijk preventief.
2. We beschouwen geld uitgeven bij voorkeur als een investering, en zo weinig mogelijk als kostenpost.
3. We kiezen voor Solidariteit, sociaal en eerlijk delen..
4. We kiezen voor Groen en duurzaam, meer biodiversiteit.
5. We willen een transparante en betrouwbare overheid.

Na de bespreking in de commissie van 23 juni

In de commissievergadering van 23 juni jongstleden kwam GL als enige partij met een uitgebreide en concrete inbreng, inclusief een stevige en goed onderbouwde voorzet voor wijzigingsvoorstellen. We waren wel wat teleurgesteld in de inbreng van de andere partijen, omdat we benieuwd waren naar hun zienswijze. Gelukkig is er inmiddels via de ingediende amendementen wel gereageerd op onze voorstellen.

Overigens hebben we de inbreng, die bij de bespreking in de commissie naar voren kwam, zeker meegenomen in de uiteindelijke teksten van amendementen en motie die we dinsdag jl hebben doorgestuurd.

Maar eerst onze centrale boodschap

Onze centrale boodschap

Voorzitter

Het eerste element van onze centrale boodschap is de Engelse zegswijze Penny-Wise – Pound-Foolish, waarvan we helaas geen goed Nederlands equivalent hebben kunnen vinden.

Ik heb ze hier: een oude Penny-munt en een iets jongere Pound-munt. De grote bronzen Penny ziet er op het eerste gezicht mogelijk aantrekkelijker uit dan dat kleine messing Pound-stuk.

Schijn bedriegt, voorzitter:

Bij de bezuinigingsvoorstellen zien we maatregelen die financieel op korte termijn lucht lijken te geven, maar op lange termijn meer schade doen en tot meer uitgaven zullen leiden. Dergelijke maatregelen willen we niet.

Het tweede element van onze centrale boodschap komt van Baron van Munchhausen, die zichzelf aan de haren uit het moeras zou kunnen trekken. Een sprookje, voorzitter, een sterk verhaal, te mooi om waar te zijn.

Onze tekorten in het sociaal domein kunnen we onmogelijk helemaal zelf oplossen. Laten we die realiteit onder ogen zien, maar ook doen wat wél in ons vermogen ligt.

- We moeten veel beter inzichtelijk maken op welke uitgaven we wel en niet grip hebben en welke uitgaven zijn ontstaan door nieuwe landelijke regelgeving (zoals het zogenaamde uniforme abonnementstarief bij huishoudelijke hulp).
- We moeten ook onze eigen controle op de uitgaven vergroten, maar niet over de rug van de cliënten; dat is een belangrijke nuance. Indicaties moeten blijven gaan over wat er echt nodig is. De portemonnee mag niet leidend zijn, maar er mag wel kritisch worden doorgevraagd. Het Goed Voor Elkaar Team mag die naam weer terugkrijgen en er naar handelen.
- We moeten ons scharen achter de gemeenten, die in Den Haag afgelopen donderdag hun oproep bij de minister kenbaar hebben gemaakt. We hebben Westervoort daar gemist!
- We moeten het probleem open en transparant bespreken met onze toezichthouder, de provincie, en alle hulp en toezichtmogelijkheden met beide handen aangrijpen. Ook als dat betekent dat er een toezichthouder in levende lijve komt meekijken en ook als dat betekent dat we na de ambtelijke fusie ook de voor- en nadelen van een bestuurlijke fusie moeten onderzoeken, zoals Druten en Wijchen nu ook al aan het doen zijn.

<https://druten.nieuws.nl/gemeente/17953/bestuurlijke-toekomst-gemeenten-druten-en-wijchen/>

Onze alternatieve voorjaarsnota-voorstellen

We hebben wijzigingsvoorstellen voorbereid in de vorm van amendementen, die ook nog gesplitst kunnen worden. We lichten hier de hoofdlijn toe, geordend langs de vier beslispunten van het raadsvoorstel: autonome ontwikkelingen, speerpunten en bezuinigingen.

1. Autonome ontwikkelingen

- a. We hebben tot tweemaal toe moeten vragen naar de onderbouwing van de bijramingen bij jeugdzorg en wmo. Met een paar zinnen wordt in de voorjaarsnota zelf aangegeven dat er in totaal ruim 2 miljoen bijgeraamd moet worden. Dit soort onderbouwing vinden we volstrekt onvoldoende. Net zoals de accountant dit bij de jaarrekening aangaf, hoort ook hier een redenering bij over aantallen, prijzen en kansen dat het voorkomt. Dat bepaalt dan meteen de nauwkeurigheidsmarge in deze getallen. Het antwoord dat we in tweede instantie kregen is nog steeds onvoldoende, maar het aanbod om ons te laten informeren nemen we graag aan, sterker nog: wel willen graag meedenken. De vraag om een betere onderbouwing hebben we in een amendement en motie verwerkt.
- b. Op de aangenomen motie vorig jaar over een fatsoenlijke bijdrage aan de Voedselbank is geantwoord dat bij de voorjaarsnota over de financiën wordt besloten. Het is voor ons onacceptabel dat dit nu niet voorligt, maar doorgeschoven zou worden naar de begroting.

2. Speerpunten

- a. Op zich kunnen we ons vinden in de meeste speerpunten bij elk programma, maar de onderbouwing van die speerpunten vanuit confrontatie van programmadoelen (wat wil je bereiken) met de huidige situatie (hoe staat het er nu voor) ontbreekt. We vragen het college dringend om dat bij de begroting 2021 alsnog zorgvuldig te doen.
- b. Speerpunt 2A6 (pagina 31), vervanging kunstgrasvelden is een logisch speerpunt, maar er staan grote ontwikkelingen op stapel in Westervoort Noord, ook in relatie met het andere speerpunt (3B4, pag 61) Rivierklimaatpark IJsselpoort. Het lijkt ons wijs om dit met elkaar te verbinden en geen investeringen te doen die tot kapitaalvernietiging kunnen leiden.

3. Bezuinigingen, vanaf pagina 71 en de aanvullende bezuinigingen vanaf p 85

- a. Wat ons betreft staan hier een aantal bezuinigingen voorgesteld die op de korte termijn financieel voordeel opleveren, maar inhoudelijk op de lange termijn nadelig zijn, zoals de reeks bij aanvullende onderwijsactiviteiten : Meer muziek in de klas, Natuur- en milieu-educatie en HALT-lessen;
- b. Controleerbaarheid van bestuur mag niet onder bezuinigingen lijden, dus de rekenkamer moet haar budget houden en livestream in de lucht blijven;
- c. Van maatschappelijke organisaties wordt gevraagd met ongeveer 10% minder subsidie te doen; wij vragen dat ook van verenigingen (geen heilig huisje);
- d. De wethoudersformatie moet in principe na de volgende verkiezingen terug naar wat deze eerder was, toen GroenLinks in het college zat. Bij de coalitieonderhandelingen in 2022 kan daarover opnieuw besloten worden;
- e. De overige punten lichten we bij de amendementen toe met daarbij de vaststelling dat ons gehele pakket een net zo dekkende meerjarenbegroting oplevert als het voorliggende voorstel, maar dan met minder kaalslag in voorzieningen.

Afsluitende conclusie

Voorzitter,

GroenLinks gelooft niet in sprookjes, en zeker niet in die van Baron van Münchhausen die zichzelf aan zijn haren uit het moeras zou kunnen trekken. Laten we niet stoer doen, maar gewoon hulp vragen en accepteren nu we financieel dreigen te verdrinken. We moeten natuurlijk blijven zwemmen en zelf alles doen wat we kunnen, maar de reddingsboei is er niet voor niets.

In de tussentijd moeten we niet in een kramp schieten en maatregelen nemen die Penny-wise lijken, maar Pound-foolish uit kunnen pakken.

Langs deze lijnen hebben we onze wijzigingsvoorstellen voorbereid, inclusief het totale effect op de financiën, dat als totaalpakket net zo sluitend is als de oorspronkelijke voorstellen.

In de bijlage bij deze algemene beschouwing is dat in tabelvorm uitgewerkt, net zoals bij de wijzigingsvoorstellen zelf.

Tot zover.

Overzichtstabel alternatieve voorjaarsnota, GroenLinks 6 juli 2020

Aanpassingen GroenLinks Voorjaarsnota, versie 3 juli 2020											
Bezuinigingen 2021-2024 (cf collegelijst) en voorjaarsnota pagina 73-76											
Omschrijving	jv 2020	2020GL	jv 2021	2021GL	jv 2022	2022GL	jv 2023	2023GL	jv 2024	2024GL	
Ec board; pag 77; blijft			€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 0	
Westervoort Post (oorspr lijst nr 13) digi				€ 6.000		€ 12.000		€ 12.000		€ 12.000	
Rekenkamer half pag 77 -> heel			€ 3.750	€ 0	€ 3.750	€ 0	€ 3.750	€ 0	€ 3.750	€ 0	
streamen niet meer pag 77; toch wel			€ 11.000	€ 0	€ 11.000	€ 0	€ 11.000	€ 0	€ 11.000	€ 0	
wethouder 2,7->2,5 fte -> 2,1 fte					€ 10.000	€ 25.000	€ 20.000	€ 50.000	€ 20.000	€ 50.000	
burgerinitiatieven anders p 78; 10k blijft			€ 25.000	€ 15.000	€ 25.000	€ 15.000	€ 25.000	€ 15.000	€ 25.000	€ 15.000	
betaald parkeren p79; NIET			€ 25.000	€ 0	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	€ 0	€ 50.000	€ 0	
sport -10%				€ 8.000		€ 8.000		€ 8.000		€ 8.000	
muziek -10%				€ 1.000		€ 1.000		€ 1.000		€ 1.000	
kunst plaats -10%				€ 1.000		€ 1.000		€ 1.000		€ 1.000	
ouderwerk -10%				€ 2.000		€ 2.000		€ 2.000		€ 2.000	
einde HALT-lessen; handhaven			€ 5.000	€ 0	€ 5.000	€ 0	€ 5.000	€ 0	€ 5.000	€ 0	
einde NME; handhaven			€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 0	€ 15.000	€ 0	
einde meer muziek in de klas; handhaven			€ 9.500	€ 0	€ 9.500	€ 0	€ 9.500	€ 0	€ 9.500	€ 0	
OAB deel blijft: 25 k monitoring, SMI,	pm	pm	€ 115.000	€ 90.000	€ 115.000	€ 90.000	€ 115.000	€ 90.000	€ 115.000	€ 90.000	
einde dementievriendelijke gemeente; handhaven					€ 12.000	€ 0	€ 12.000	€ 0	€ 12.000	€ 0	
openbare ruimte half p82 -> helemaal	pm	pm	€ 10.000	€ 20.000	€ 10.000	€ 20.000	€ 10.000	€ 20.000	€ 10.000	€ 20.000	
speelbeleid soberder NIET			€ 5.000	€ 0	€ 5.000	€ 0	€ 5.000	€ 0	€ 5.000	€ 0	
Herindelen met Duiven en zevenaar, PM						pm		pm		pm	
Totaal bezuinigingen; VJN pag 76			€ 1.920.250	€ 1.824.000	€ 2.369.250	€ 2.257.000	€ 2.616.250	€ 2.519.000	€ 2.693.250	€ 2.596.000	
Aanvullende bezuinigingen 2020-2024	zie voorjaarsnota pagina 85-86										
Item	2020BW	2020GL	2021BW	2021GL	2022BW	2022GL	2023BW	2023GL	2024BW	2024GL	
1stroom extra taak pag 86; dubbel (15 juni)			€ 55.500	€ 111.000	€ 111.000	€ 222.000	€ 166.500	€ 335.000	€ 222.000	€ 444.000	
OAB, gemeentelijk deel, niet besteed	€ 45.000	€ 45.000									
half openb. ruimte, p87: Helemaal weg	€ 10.000	€ 20.000									
Totaal extra	€ 722.890	€ 732.890	€ 229.790	€ 285.290	€ 285.290	€ 396.290	€ 336.500	€ 505.000	€ 392.000	€ 614.000	
programma 2, voorjaarsnota pagina 40											
voedselbank: WEL DOEN		€ 4.500		€ 4.500		€ 4.500		€ 4.500		€ 4.500	
sport en bewegen pag 20: dubbel	€ 30.000	€ 0									
onderhoud sportvelden pag 51	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000	
subtotaal programma 2, pag 41	€ 2.699.986	€ 2.674.486	€ 2.684.081	€ 2.688.581	€ 2.684.081	€ 2.688.581	€ 2.684.081	€ 2.688.581	€ 2.684.081	€ 2.688.581	
programma 3, voorjaarsnota pagina 69-70											
sportvelden onderhoud pag 69	13k		13k	pm-13k	13k		13k		13k		
subtotaal programma 3	€ 139.949	€ 139.949	€ 87.824	€ 87.824	€ 107.714	€ 107.714	€ 107.714	€ 107.714	€ 107.714	€ 107.714	
Totaal autonome ontwikkelingen	€ 2.954.008	€ 2.928.508	€ 2.983.953	€ 2.988.453	€ 2.990.843	€ 2.995.343	€ 3.231.843	€ 3.236.343	€ 2.907.843	€ 2.912.343	
Gevolgen speerpunten											
kunstgras vervang; toch optie 2; optie 1 anders	NB 14k5	€ 5.750		€ 4.550	€ 81.070	€ 6.550	€ 81.070	€ 4.550	€ 81.070	€ 3.300	
beheer buitensportacc			€ 30.000	€ 30.000							
totaal speerpunten, nieuw beleid (kosten)	NB 14k5	€ 5.750	€ 216.117	€ 220.667	€ 139.354	€ 64.834	€ 129.354	€ 52.834	€ 123.354	€ 45.584	
Resume in aanbiedbrief											
saldi (afgerond 1000-tal)	-€ 43.000	-€ 43.000	€ 287.000	€ 287.000	€ 316.000	€ 316.000	€ 868.000	€ 868.000	€ 868.000	€ 868.000	
autonome ontwikkelingen	-€ 2.954.008	-€ 2.928.508	-€ 2.983.953	-€ 2.988.453	-€ 2.990.843	-€ 2.995.343	-€ 3.231.843	-€ 3.236.343	-€ 2.907.843	-€ 2.912.343	
speerpunten, nieuw beleid	pm -14k5	-€ 5.750	-€ 216.117	-€ 220.667	-€ 139.354	-€ 64.834	-€ 129.354	-€ 52.834	-€ 123.354	-€ 45.584	
bezuinigingen			€ 1.920.250	€ 1.824.000	€ 2.369.250	€ 2.257.000	€ 2.616.250	€ 2.519.000	€ 2.693.250	€ 2.596.000	
meerjarig beeld	-€ 2.997.008	-€ 2.977.258	-€ 992.820	-€ 1.098.120	-€ 444.947	-€ 487.177	€ 123.053	€ 97.823	€ 530.053	€ 506.073	
aanvullende bezuinigingen	€ 722.890	€ 732.890	€ 229.790	€ 285.290	€ 285.290	€ 396.290	€ 336.500	€ 505.000	€ 392.000	€ 614.000	
SALDO	-€ 2.274.118	-€ 2.244.368	-€ 763.030	-€ 812.830	-€ 159.657	-€ 90.887	€ 459.553	€ 602.823	€ 922.053	€ 1.120.073	
saldo in duizendtallen	-2.274	-2.244	-763	-813	-160	-91	460	603	922	1.120	
correctie voorjaarsnota	30	pm									
gevolgen meicirculaire	50	50	366	366	488	488	246	246	-12	-12	
herzien meerjarenperspectief	-2.194	-2.194	-397	-447	328	397	706	849	910	1.108	
<i>algemene reserve ultimo kalenderjaar in k-euro</i>	1.759	1.759	-435	-435	-832	-882	-504	-485	202	364	

Confronterend met de eisen van meerjaren sluitend (zie technische vraag):

Net als de voorgestelde begroting is ook de begroting van GroenLinks vanaf 2022 weer positief en dus in meerjarenperspectief structureel sluitend. Het resultaat vanaf 2022, ook cumulatief, is in de GroenLinks-begroting zelfs iets beter (minder slecht).

De algemene reserve wordt ultimo 2021 negatief en ultimo 2024 weer positief (binnen vier jaar).